Hallintovaliokunta

Asiantuntijalausunto, sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto hallituksen esityksestä 41/2022 vp tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Asia: HE 41/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi
https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+41/2022

Hallituksen esityksen tarkoitus ja tavoitteet

Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (jäljempänä *esteettömyysdirektiivi*).

Tuotteiden ja palvelujen esteettömyyssääntelyn vahvistaminen ja yhtenäistäminen tukisi markkinoiden toimivuutta ja varmistaisi esteettömien tuotteiden ja palvelujen liikkuvuutta ja saantia koko EU:n alueella. Samalla edistettäisiin esteettömien tuotteiden innovaatiota ja niiden tuottamiseen liittyvää työllisyyttä ja talouskasvua sekä tuettaisiin toimintarajoitteisten henkilöiden työkykyä. Esteettömyysdirektiivi edistää osaltaan Yhdistyneiden kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Direktiivi on linjassa Euroopan vammaisstrategioiden 2010-2020 ja 2021-2030 kanssa. Edistämällä esteettömyyttä vahvistetaan vammaisten ihmisten perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Suomessa ei ole voimassa olevaa sääntelyä, joka kattaisi ne vaatimukset, jotka esteettömyysdirektiivi asettaa tuotteille ja palveluille.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan uutta lakia eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista. Uudessa laissa säädettäisiin esteettömyysvaatimuksista, joita tulee noudattaa, kun talouden toimija saattaa markkinoille lain soveltamisalaan kuuluvan tuotteen.

Uuden lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan sovellettaisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettu lakia (1137/2016, jäljempänä *markkinavalvontalaki*).

Palvelujen esteettömyysvaatimukset lisättäisiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettuun lakiin (306/2019, jäljempänä *digipalvelulaki*) sen mukaan, kun palvelut voidaan katsoa digitaalisiksi palveluiksi. Saavutettavuus on esteettömyyttä digitaalisissa palveluissa eli verkkosivustoissa ja mobiilisovelluksissa sekä niihin liittyvissä toiminnallisuuksissa.

Sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) säädettäisiin audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavien palvelujen ja sähköisen viestinnän palvelujen esteettömyydestä.

Lisäksi muutettaisiin liikenteen palveluista annettua lakia (320/2017) lisäämällä sinne vaatimus tarjota esteettömyystietoa.

Hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin (692/2010, jäljempänä *hätäkeskuslaki*) lisättäisiin yleiseen hätänumeroon vastaamista ja numeron esteettömyyttä koskevat säännökset. Hätätekstiviestiä ja hätätekstiviestin käyttäjärekisteriä koskeva sääntely kumottaisiin.

Esteettömyysdirektiivi asettaa vaatimukset tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä. Näiden tuotteiden on todettu olevan erityisen merkittäviä vammaisille henkilöille. Kaikille tarkoitettujen tuotteiden ja palvelujen esteettömyys tukee vammaisten henkilöiden itsenäistä suoriutumista ja vähentää vain vammaisille henkilöille tarkoitettujen erityispalvelujen, kuten subjektiivisina oikeuksina turvattujen henkilökohtaisen avun ja kuljetuspalvelujen, tarvetta.

Esteettömyysvaatimuksia sovellettaisiin sekä julkisiin että yksityisiin toimijoihin, kun nämä tarjoavat esteettömyyttä koskevan lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvia tuotteita tai palveluja kuluttajille.

Soveltamisala

Laki eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista

Uusi laki koskisi esteettömyysdirektiivin mukaisesti tiettyjä valikoituja tuotteita. Ehdotetun lain 1 § sisältäisi tavoitesäännöksen, jonka mukaan lain tarkoituksena olisi edistää tuotteiden esteettömyyttä säätämällä tietyille tuotteille pakolliset esteettömyysvaatimukset ja siten parantaa jokaisen ja erityisesti vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää yhdenvertaisesti tuotteita. Soveltamisala noudattaisi esteettömyysdirektiivin soveltamisalaa, johon on valikoitu vammaisille henkilöille merkitykselliset tuotteet, joista jäsenvaltiot ovat antaneet tai saattavat antaa toisistaan poikkeavia sisämarkkinoiden toiminnalle vahingollisia kansallisia esteettömyysvaatimuksia. Ehdotettavan lain 6 §:ssä säädettäisiin tuotteiden esteettömyysvaatimuksista esteettömyysdirektiivin 4 artiklan mukaisesti. Esteettömyysvaatimukset olisi määritelty esteettömyysdirektiivin liitteessä I jaksoissa I ja II. Nämä vaatimukset saatettaisiin kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella.

Talouden toimijan tulisi perustella, jos esteettömyysvaatimuksia ei voida toteuttaa joiltakin osin tuotteessa. Laissa olisi säännös, jossa olisi kriteerit kohtuuttoman rasitteen arvioinnille ja dokumentoinnille.

Ehdotetun lain 9 § ja 10 §:ssä olisi säännökset EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutukselle ja CE-merkinnälle. Molemmat perustuvat olemassa olevaan EU-tasoiseen sääntelyyn, jota täydennettäisiin esteettömyysdirektiivistä tulevilla säännöksillä esimerkiksi kohtuuttoman rasitteen arvioinnin tai CE-merkinnän kiinnittämisen osalta.

Ehdotetun lain 11 § - 15 §:ssä säädettäisiin talouden toimijoille kuuluvista velvoitteista.

Ehdotetun lain 16 §:ssä olisi säännökset valvonnasta. Tuotteiden valvonta on markkinavalvontaa ja siihen sovelletaan kansallisesti markkinavalvontalain säännöksiä. Tästä syystä uusi laki eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista tulisi lisätä markkinavalvontalain soveltamisalaan.

Digipalvelulaki

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2016/2102) julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta on saatettu kansallisesti voimassa digipalvelulailla, joka tuli voimaan 1.4.2019. Jo lain säätämisen yhteydessä on varauduttu siihen, että lakiin tulisi sisältymään tulevaisuudessa ainakin osa esteettömyysdirektiivin sääntelystä. Esteettömyysdirektiivin kansallisessa käännöksessä puhutaan ainoastaan esteettömyydestä, mutta digitaalisten palvelujen osalta olisi puhuttava saavutettavuudesta kansallisen sääntelyn johdonmukaisuuden toteuttamiseksi.

Digipalvelulaissa säädettäisiin henkilöliikennepalvelujen, sähkökirjojen, verkkokaupan palvelujen, rahoitus- ja pankkipalvelujen, audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavien palvelujen ja sähköisen viestinnän palvelujen saavutettavuudesta.

Esteettömyysdirektiivin johdanto-osan 46 mukaan esteettömyysdirektiivin saavutettavuusvaatimusten olisi oltava yhdenmukaisia direktiivin (EU) 2016/2102 vaatimusten kanssa, lukuun ottamatta eroja esimerkiksi seurannassa, raportoinnissa ja täytäntöönpanon valvonnassa. Osassa esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan kuuluvasta, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten kautta toteutettavasta toiminnasta, kuten henkilöliikennepalveluissa tai verkkokaupan palveluissa, olisi lisäksi noudatettava esteettömyysdirektiivin sovellettavia vaatimuksia sen varmistamiseksi, että tuotteiden ja palvelujen verkkomyynti on vammaisten henkilöiden saavutettavissa. Direktiivissä on edellä kuvatun mukaisesti tunnistettu se, että jo osa saavutettavuusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvista verkkosivustoista sekä mobiilisovelluksista kuuluu yhtä lailla esteettömyysdirektiivin soveltamisalan piiriin. Esteettömyysdirektiivin johdosta saavutettavuusvaatimukset laajenevat tietyille verkkokaupan, henkilöliikenteen palvelujen sekä sähkökirjapalveluja tuottaville toimijoille. Pankkipalvelut sisältyvät jo saavutettavuusvaatimusten piiriin sellaisenaan. Jotta saavutettavuusvaatimukset olisivat yhdenmukaisia myös jatkossa, olisi kaikkiin digitaalisiin palveluihin sovellettava saavutettavuussääntelyä siltä osin, kun ne kuuluvat joko saavutettavuusdirektiivin taikka esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan. Esteettömyysdirektiivin sääntely on siten lisäsääntelyä nykyisiin saavutettavuussäännöksiin ja kyseisiä lisävaatimuksia sovelletaan ainoastaan niihin digitaalisiin palveluihin, jotka sisältyvät esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan.

Digipalvelulakiin lisättäisiin uusi 3 a luku ja kyseisen luvun mukaisten palvelujen tulee jatkossa täyttää digipalvelulain 7 §:n mukaiset saavutettavuusvaatimukset ja esteettömyysdirektiivin liitteen I jaksosta III ja erityisesti jaksosta IV tulevat lisävaatimukset. Käytännössä digitaalisiin palveluihin sovellettavat voimassa olevat digipalvelulain 7 § :n saavutettavuusvaatimukset vastaavat esteettömyysdirektiivin liitteen I jakson III c kohdan vaatimuksia. Lisävaatimuksista on tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus.

Jos digitaalisiin palveluihin käytetään palveluntarjoajan tarjoamia tuotteita, tulee tuotteiden olla eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista annetun lain mukaisia.

Vaadittavat esteettömyysdirektiivin liitteen V mukaiset tiedot palvelun tarjoaja voi ilmoittaa saavutettavuusselosteessa. On tarkoituksenmukaista, että ei säädetä uudesta tavasta ilmoittaa tietoja vaan käytössä on yksi ja sama kanava digitaalisille palveluille eli tässä tapauksessa saavutettavuusseloste. Selosteen vapaaehtoista osiota voi hyödyntää esteettömyysdirektiivin kautta tulevien lisävaatimusten tietojen ilmoittamiselle. Esimerkiksi kohtuuttomaan rasitteeseen vetoamisen osalta 3 a luvun vaatimukset ovat osin yksityiskohtaisemmat kuin digipalvelulain 8 §:n vaatimukset. Myös ilmoitusvelvollisuus viranomaiselle poikkeukseen vetoamisesta velvoittaa vain 3 a luvun mukaisia palveluja.

Kuluttajien rahoitus- ja pankkipalvelujen toimeenpanon osalta ehdotetaan, että täydennetään digipalvelulain soveltamisalaa tarvittavin osin digitaalisesti tarjottavien rahoitus- ja pankkipalvelujen osalta. Esityksessä ehdotetaan, että rahoitustoimijoiden osalta säilytetään olemassa olevat saavutettavuusvelvoitteet voimassa, mutta lisäksi esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan liittyvien palvelujen esteettömyysdirektiivin mukaisista vaatimuksista säädettäisiin lain 3 a luvussa. Tämän takia uuteen 3 a luvun 10 a §:n 2 kohdan soveltamisalassa olisi esteettömyysdirektiivin soveltamisalan alaiset kuluttajille tarjottavat rahoitus- ja pankkipalvelut.

Lisäksi on huomioitava, että 3 a luvun 10 §:n 2 kohdan rahoituspalveluiden tarjoamista koskeva kirjaus olisi palvelun tarjoajasta riippumaton. Täten velvoite koskisi myös muita toimijoita, jotka tarjoavat näitä palveluita, mutta eivät sisälly lain 3 §:n 1 momentin 6 kohdan toimijoihin. Tällaisia esimerkiksi ovat rekisteröidyt maksupalvelun tarjoajat, rekisteröidyt tilitietopalvelun tarjoajat ja rekisteröityneet kuluttaja luottojenantajat ja -välittäjät.

Ehdotuksen taustalla on ajatus yhteensovittaa esteettömyysdirektiivin vaatimukset digitaalisten palvelujen osalta kansalliseen lainsäädäntöön heikentämättä nykytilaa ja palveluntarjoajille toimivalla tavalla välttäen turhaa ylimääräistä hallinnollista taakkaa.

Laki sähköisen viestinnän palveluista

Lisäksi muutoksia ehdotetaan lakiin sähköisen viestinnän palveluista. Kyseessä olevassa laissa säädettäisiin sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavien palvelujen esteettömyydestä. Edellä olevissa palveluissa ei aina ole kyse digitaalisia palveluista eli verkkosivustoista, mobiilisovelluksista tai niihin liittyviä toiminnallisuuksista, joten asiasta ei voi säätää pelkästään digipalvelulaissa. Esimerkiksi puhelu tai tekstiviesti eivät ole digitaalisia palveluja.

Yleiset vaatimuksista olisi säädetty sekä sähköisen viestinnän palveluja koskevassa laissa että digipalvelulaissa. Kuitenkin juuri näihin palveluihin liittyvät tarkemmat vaatimukset on säädetty vain sähköisen viestinnän palveluja koskevassa laissa. Digipalvelulaista viitattaisiin näihin lisävaatimuksiin siltä osin kuin on kyse sähköisen viestinnän palveluista tai audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavista palveluista.

Laki liikenteen palveluista

Liikenteen palveluista annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutoksia liittyen tietojen tarjoamiseen esteettömistä liikennepalveluista, liikenneympäristön esteettömyydestä ja vammaisille henkilöille

tarjottavasta avusta sekä älykkäistä lipunmyyntijärjestelmistä ja reaaliaikaisista matkustustiedoista. Muutoksella saatettaisiin voimaan esteettömyysdirektiivin liitteen I jakson IV lisävaatimukset alakohdasta c henkilöliikenteen palveluille. Kyseessä olevat tiedot ilmoitettaisiin pääosin digitaalisissa palveluissa. Kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen palveluja ei velvoita yhtä laaja tiedonantovelvoite esteettömyystiedoista kuin matkustajanoikeuksiin liittyvien palvelujen osalta.

Laki hätäkeskustoiminnasta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hätäkeskustoiminnasta annettua lakia. Esityksen mukaan Hätäkeskuslaitoksen olisi vastattava yleiseen hätänumeroon 112 tehtyihin hätäilmoituksiin, jotka on tehty käyttämällä reaaliaikaista puhetta tai tekstiä. Lisäksi Hätäkeskuslaitos voisi vastata hätäilmoitukseen, joka on tehty muuta hätäilmoituksen tekijän ja Hätäkeskuslaitoksen välisen vuorovaikutuksen mahdollistavaa tapaa käyttäen. Hätäkeskuslaitoksen olisi vastattava yleiseen hätänumeroon 112 asianmukaisesti käyttämällä samaa kommunikaatiotapaa, kuin millä hätänumeroon on otettu yhteyttä. Jos yhteydenottotapana tarjottaisiin videokuvaa, olisi siihen vastattava interaktiiviseksi synkronoidulla puheella, tekstillä sekä videokuvalla. Yleiseen hätänumeroon vastaamisesta voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Yleiseen hätänumeroon 112 vastaamisen esteettömyyden valvonnasta vastaisi sisäministeriö.

Esityksen mukaan hätätekstiviestiä ja hätätekstiviestin käyttäjärekisteriä koskeva sääntely kumottaisiin. Ehdotettu hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 28 päivänä kesäkuuta 2025. Yleiseen hätänumeroon vastaaminen olisi saatettava lain edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä (direktiivi sallisi 28.6.2027 mennessä).

Esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimukset

Esteettömyysdirektiivi yksilöi tuotteita ja palveluja koskevat vaatimukset direktiivin liitteessä I. Näistä vaatimuksista on tarkoitus antaa kansallisesti valtioneuvoston asetukset. Valtioneuvoston asetukset annettaisiin eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista annetun lain, digipalvelulain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain perusteella.

Esteettömyysdirektiivin liitteen I jakson I ja II vaatimukset koskevat tuotteita ja jakson III ja IV vaatimukset palveluja. Osin digitaalisia palveluja koskevat vaatimukset täyttyvät jo nyt voimassa olevien, digipalvelulain saavutettavuusvaatimusten, perusteella.

Komissio on pyytänyt esteettömyysdirektiivin 15 artiklan mukaisesti yhtä tai useampaa eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan yhdenmukaistettuja standardeja liitteessä I säädettyjä tuotteiden esteettömyysvaatimuksista. Sama pyyntö on tehty myös palvelujen esteettömyysvaatimuksista. Komission tavoite on, että standardit olisivat voimassa, kun esteettömyysvaatimuksia aletaan soveltaa 28.6.2025. Yhdenmukaistetut standardit antavan konkreettisia tapoja noudattaa esteettömyysdirektiivin liitteen I vaatimukset tuotteille ja palveluille. Noudattamalla yhdenmukaistettuja standardeja voi osoittaa täyttävänsä vaatimukset (vaatimuksenmukaisuusolettama).

Poikkeukset

Kaikkien soveltamisalaan kuuluvien talouden toimijoiden olisi voitava arvioida esteettömyysvaatimusten noudattamisen suhteellisuutta. Suhteellisuuteen liittyvistä syistä esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava siinä määrin kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta talouden toimijalle, eivätkä edellytä tuotteiden ja palvelujen muuttamista siten, että niistä tulisi perustavanlaatuisesti erilaisia.

Kohtuuttoman rasitteen arvion tekeminen ja dokumentointi olisivat jo itsessään rasite ja tästä syystä vaatimuksia ja velvoitteita ei tulisi soveltaa mikroyrityksiin, jotka tarjoavat soveltamisalaan kuuluvia palveluja. Palveluilla tarkoitetaan verkkokauppaa, rahoitus- ja pankkipalveluja, sähkökirjoja, henkilöliikenteen palveluja, sähköisen viestinnän palveluja ja audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavaa palvelua.

Mikroyritysten tulee noudattaa vaatimuksia tuotteiden osalta, mutta mikroyrityksille olisi tuotteidenkin osalta helpotuksia arvion dokumentoinnissa ja ilmoitusvelvollisuudesta valvovalle viranomaiselle.

Mikroyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka:

a) palveluksessa on alle 10 työntekijää; ja

b) vuosittainen liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai jonka vuosittainen taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa.

Kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen sekä alueellisen liikenteen osalta vaatimukset ovat rajoitetummat. Edellä mainituille toimijoille tulee uusia vaatimuksia koskien vuorovaikutteisia itsepalvelupäätteitä. Kuitenkin Suomessa tällainen liikenne on usein julkisesti järjestettyä liikennettä, joita koskevat jo digipalvelulain saavutettavuusvaatimukset.

Valvontatehtävä

Ehdotetut muutokset lisäisivät viranomaistehtäviä. Varsinaisesti uutta valvontaviranomaista ei ehdoteta perustettavaksi, mutta olemassa olevien valvovaa tekevien viranomaisten tehtäväkenttä laajenisi osin hyvinkin merkittäväsi. Tehtävät liittyisivät tuotteiden markkinavalvontaan ja palvelujen valvontaan sekä hätäviestiin vastaamisen valvontaan. Valvonta perustuisi kuitenkin nykyiseen sääntelyyn valvonnan keinoista. Markkinavalvontaa tehtäisiin horisontaalisen markkinavalvonnan keinoin. Palveluja valvottaisiin digipalvelulain ja sähköisen viestinnän palveluja koskevan lain mukaisesti.

Valvovan viranomaisen tehtäviin liittyisi merkittävästi talouden toimijoiden ja myös tuotteiden ja palvelujen käyttäjien neuvontaa ja ohjausta. Valvovan viranomaisen tulisi osallistua käynnissä olevaan standardointityöhön. Myös valvovien viranomaisten keskinäinen yhteistyö on merkittävässä roolissa, jotta valvonta on yhdenmukaista.

Digipalvelulain mukaisesta valvonnasta vastaisi Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja tuotteiden markkinavalvonnasta sekä sähköisen viestinnän palveluja ja liikenteen palveluja koskevien lakien mukaisten tehtävien valvonnasta Liikenne- ja viestintävirasto. Jatkossa tehtävä olisi tarkoitus keskittää yhteen paikkaan.

Yleiseen hätänumeroon 112 vastaamisen esteettömyydestä vastaa Hätäkeskuslaitos. Lisäksi esteettömyysdirektiivi edellyttää esteettömyyden valvontaa, joka säädettäisiin sisäministeriön vastuulle.

Veli-Mikko Niemi, osastopäällikkö

Emilia Sormunen, hankepäällikkö

VN/11443/2021-STM-117

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Sormunen Emilia 912613340	Niemi Veli-Mikko 91208466K
2022-05-16	2022-05-16

Esteettömyysdirektiivi

Emilia Sormunen
Hankepäällikkö

18.5.2022

Esteettömyysdirektiivin tavoite

Tavoitteena lähentää sisämarkkinoiden sääntelyä tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksien osalta

Tavoitteena parantaa erityisesti vammaisten henkilöiden itsenäisen asioinnin mahdollisuuksia ja yhdenvertaista osallistumista yhteiskuntaan

Taustalla EU:n vammaisstrategiat ja YK:n vammaisyleissopimus

EU Accessibility Act = Esteettömyysdirektiivi

Esteettömyysdirektiivi tulee saattaa kansallisesti voimaan 28.6.2022 mennessä

- Soveltaminen alkaa 28.6.2025
- Siirtymäaikoja jopa vuoteen 2030 asti
- Itsepalvelupäätteiden osalta niiden taloudellisen käyttöiän loppuun, maks. 20 vuotta

Sovelletaan sekä yksityiseen että julkiseen toimijaan, kun tuotteet tuodaan markkinoille tai palveluja tarjotaan kuluttajille.

- Suurin vaikutus yksityiseen sektoriin, esimerkiksi verkkokauppaan.

Valmisteltu yksi yhteinen hallituksen esitys 1/2

Työryhmä koostuu kahdeksan ministeriön edustajasta ja asiantuntijoista Vammaisfoorumista ja EK:sta.

1. Tuotteiden osalta esitetään uutta laki tuotteiden esteettömyysvaatimuksista.
2. Tuotteiden valvonta on markkinavalvontaa, joten uusi laki tuotteiden esteettömyysvaatimuksista tulisi lisätä markkinavalvontalain soveltamisalaan.
3. Palveluiden osalta esitetään muutoksia lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta, joka säätää digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta.

Valmisteltu yksi yhteinen hallituksen esitys 2/2

4. Lakiin sähköisen viestinnän palveluista ehdotetaan muutoksia koskien sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavien palvelujen osalta.
5. Lakiin liikenteen palveluista lisättäisiin henkilöliikennettä koskevat vaatimukset tarjota esteettömyystietoa.
6. Hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin ehdotetaan muutoksia hätäviestiin vastaamiseen osalta (reaaliaikainen tekstitys ja videon käytön mahdollisuus).

Soveltamisala, tuotteet 1/3

Tietokoneet

Itsepalvelupäätteet

- maksupäätteet
- soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen käytettävät pankki- ja lippuautomaatit, lähtöselvitysautomaatit

Laitteet joita käytetään sähköisen viestinnän palveluihin

- älypuhelin, modeemi

Audiovisuaalisen sisältöpalveluihin käytettävät laitteet

- digiboksi, digi-tv

Sähköisten kirjojen lukemiseen tarkoitetut laitteet

Soveltamisala, palvelut 2/3

Sähköisen viestinnän palvelut

Pääsy audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin

Liikenteeseen liittyvät palvelut: lento, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenne.

- Esteettömyyttä vaaditaan digitaalisissa palveluissa (verkkosivustot ja mobiilisovellukset)
- Sähköiset liput, koko lipunostoprosessin tulee olla esteetön
- Matkustustieto, myös reaaliaikainen, tulee tarjota esteettömänä

Kuluttajapankkipalvelut

Sähköiset kirjat ja niiden käyttämiseen tarkoitetut ohjelmistot

Verkkokauppa

Lisäksi sovelletaan 3/3

Hätänumeroon (112) vastaaminen

Rakennettu ympäristö

- Jäsenvaltiot päättävät soveltamisen, esteettömyysdirektiivin osalta vaatimukset ovat liitteessä III
- Ympäristöministeriö jatkaa vaikutusten arviointia rakennetun ympäristön osalta. Tavoitteena on löytää tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas tapa varmistaa rakennetun ympäristön esteettömyys palveluja tarjottaessa. Nyt eduskunnalle annetussa esityksessä ei ole rakennettua ympäristöä koskevia säännöksiä.

Poikkeukset

Talouden toimijan tulee soveltaa esteettömyysvaatimuksia vain siinä määrin kuin:

- ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta tai
- aiheuta tuotteen tai palvelun perusteellista muutosta.

Mikroyritykset on vapautettu palveluiden tarjoamisen osalta esteettömyysvaatimuksista. Tuotteiden osalta mikroyrityksillä on helpotuksia esimerkiksi dokumentoinnissa.

- Mikroyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka:
- a) palveluksessa on alle 10 työntekijää; ja
- b) vuosittainen liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai jonka vuosittainen taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa.

Kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen sekä alueellisen liikenteen osalta vaatimukset ovat rajoitetummat:

- Vaatimukset koskevat vuorovaikutteisia itsepalvelupäätteitä (tuotteita).
- Suomessa tällainen liikenne on usein julkisesti järjestettyä liikennettä, joita koskevat jo digipalvelulain saavutettavuusvaatimukset.